

Fa quaranta anys, al nostre Centre

Quan vaig venir a residir a Barcelona, saltant de la nostra enyorada Lleida cap a la ciutat cap i casal, animat per un desig de superació espiritual i obeïnt a l'atracció poderosa que exerceix la capital damunt els cors dels habitants del Principat, em vaig trobar un dia a la gran sala del Centre de Lleida i les seves Comarques, situada al número 1 de la Ronda de la Universitat.

Era a començaments de l'any 1932 i m'hi va portar el meu germà Ramon.

L'actual sala d'actes no oferia pas aleshores el mateix aspecte d'avui. L'escenari no hi era. A la banda oposada hi havia, tocant les vidrieres del cafè, una ampla tarima. I dintre de la sala allargada que dona a la Granvia, s'hi trobava la Biblioteca a l'esquerra, i un billar al mig. Més al fons, restava un gran espai.

Jo no vaig intervenir mai en els assumptes interns del Centre, ni recordo tan sols els noms dels directius, però vaig oferir la meua modesta col·laboració; això sí. Tot allò que m'era possible de fer, no era altra cosa que aportar una mica d'aire lleidatà, acabat d'arribar, fresc de l'hivern riberenc del Segre que encara durava.

Durant uns anys hi vaig assistir sovint. Sabia que hi havia a Barcelona un altre Centre Lleidatà, i vaig veure la fusió de tots dos l'11 de juny de 1933. Però aquest episodi, prou important pels lleidatans de Barcelona, és ja explicat àmpliament en aquest mateix Butlletí.

Per aquell temps el Centre comptava amb una Secció Femenina nombrosa, selecta i entusiasta. La filla del president, juntament amb un nodrit estol de senyorettes, moltes estudiantes i ben preparades, donaven a la Secció una vivacitat i un prestigi exemplars. Jo no recordo d'on partí la idea, però la veritat és que vaig donar a la Secció, en dos anys, dos cursos complets de llengua catalana. Les classes tenien lloc a les set de la tarda, a la sala on avui hi ha el cafè, i hi assistien vint-i-sis alumnes assídues. Una gran pissarra

de cavaller, ens permetia d'oferir les regles ortogràfiques i els exemples corresponents.

Jo tenia vint-i-quatre anys. A Lleida, havia visitat sovint, últimament, l'Arxiu Municipal que es trobava al soterrani de l'edifici de la Gota de la Llet, que creà el gran alcalde popular Humbert Torres. L'Ajuntament s'havia refugiat allí perquè es procedia, aleshores, a la reconstrucció total de l'edifici de la Paeria. Em sembla que l'arxiver era el senyor Ramon Aige Claramunt (cito de memòria), i sempre es mostrà molt amable amb mi. Recollia, en primer lloc, dades sobre els carrers de Lleida, les muralles, els monuments, etc.

Ja a Barcelona una tarda, no puc fixar de quin dia, vaig pronunciar al Centre una Conferència sobre "Els carrers de Lleida", des d'aquella tarima tocant les portes de l'actual cafè. Encara no fa un mes que vaig trobar al Centre una persona que em parlà d'aquell acte, al qual va assistir. Però, fora de la presència del meu germà Ramon, no recordo cap altre nom. En acabar de parlar s'originà un llarg i interessant col·loqui, a semblança dels que veiem avui en les reunions del "Cafè dels dissabtes".

La petita documentació sobre els carrers lleidatans vaig conservar-la durant uns anys fins que, guardava a la casa on vivia el meu germà Ramon al poble de Mouleydier, tocant la Dordogne, la vaig perdre (amb altres coses) a causa d'un incendi que destruï la casa i tot el poble (una acció punitiva) durant la passada Guerra Mundial. Però més, encara, va perdre el meu germà.

Ja sé que això que explico no té una gran transcendència, si exceptuem el valor de caràcter personal, però és, bé que petit, un testimoni dels meus contactes amb el Centre Comarcal Lleidatà d'ara fa, exactament, quaranta anys.

Escolteu: voleu dir, però, que són tants? Com passa el temps!

J.B. Xuriguera